

zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

150
godina

**GRLIMO
VAS
GLAZBOM**

PLAVI CIKLUS

Petak/14.5.2021.

Tvornica kulture / 19:30

DAWID RUNTZ dirigent

Edvard Grieg / Jean Sibelius

Petak/14.5.2021.

Tvornica kulture, Šubićeva 2 / 19:30

150 godi
ma

PLAVI CIKLUS

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA

DAWID RUNTZ dirigent

EDVARD GRIEG

Peer Gynt, suite br. 1, op. 46

15'

Jutarnje raspoloženje

Åseina smrt

Anitrin ples

U velikoj dvorani na
dvoru gorskoga kralja

JEAN SIBELIUS

2. simfonija u D-duru, op. 43

50'

Allegretto

Tempo andante, ma rubato

Vivacissimo

Allegro moderato

**“SA ZAGREBAČKOM
FILHARMONIJOM BRZO
SAM SE RAZUMIO I
NADAM SE DA ĆEMO
DUGO RADITI ZAJEDNO”**

Iz intervjua za Večernji list,
1. srpnja 2020.

DAWID RUNTZ dirigent

Kao šef dirigent Zagrebačke filharmonije od siječnja 2021. kroz iduće tri sezone te glavni dirigent Poljske kraljevske opere od 2017. godine, **Dawid Runtz** međunarodno je sve prisutniji umjetnik besprijekorne, elegantne tehnike, sigurnoga vladanja mnogim vrlo zahtjevnim partiturama, izvanrednog osjećaja za glazbu, izražene komunikativnosti i emocionalnih izvedbi.

Njegovi dosadašnji nastupi sa Zagrebačkom filharmonijom uključuju hvaljene izvedbe *Posvećenja proljeća* Igora Stravinskog i *Koncerta za violončelo i orkestar u a-molu* Roberta Schumanna. Godine 2019. održao je turneju s Filharmoničarima u Kuvajtu, a u siječnju 2020. dirigirao je koncertom na Akademiji *Santa Cecilia* u Rimu u povodu predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU-a, koji mu je naposljetku osigurao trenutačnu poziciju šefa dirigenta.

Poljski dirigent koji živi i radi u Varšavi, debitantski je nastup održao 2016. ravnajući Varšavskom filharmonijom, nakon što je diplomirao na Glazbenom sveučilištu Frédérica Chopina u klasi maestra Antonija Wita. Posljednjih godina kao gostujući dirigent nastupao je s većinom najuglednijih poljskih orkestara te stekao reputaciju jednoga od najkarizmatičnijih dirigentata nove generacije u ovome dijelu Europe.

Među nadolazećim nastupima ističe pozive Lihtenštajnskog simfonijskog orkestra, Filharmonijskog orkestra *Arthur Rubinstein*, Krakovske filharmonije i operne kuće *Opera Nova* iz Bydgoszcza.

Među najistaknutijim gostovanjima ističe uspješni debi s Pacifičkim festivalskim orkestrom u Sapporu (Japan), kada je na završnom koncertu dirigirao izvedbu simfonijske pjesme *Don Juan* Richarda Straussa, potom turneju Litvom s orkestrom Sinfonia Varsovia u povodu 100. obljetnice nezavisnosti Republike Poljske s *Koncertom za gudački orkestar Grażyne Bacewicz, 2. violinskim koncertom Henryka Wieniawskog te 7. simfonijom* Ludwiga van Beethovena, koncert otvorenja Festivala Krzysztofa Pendereckog s Varšavskom filharmonijom u povodu 85. godišnjice skladateljeva rođenja te koncert s istim orkestrom na festivalu *La Folle Journée*, kao i angažmane s Nacionalnim simfonijskim orkestrom Poljskog radija, Orkestrom mladih *Luigi Cherubini*, Orkestrom Akademije Ludwiga van Beethovena, ansamblom Sinfonietta Cracovia i Orkestrom Poljskoga radija, između ostalih. Ove je godine dirigirao Poljskim simfonijskim orkestrom mladih na Uskršnjem festivalu Ludwiga van Beethovena u Varšavi s programom na kojemu se našla Beethovenova uvertira *Egmont*, Haydnov *Koncert za trubu i orkestar u Es-duru* te Mozartova *36. simfonija u C-duru*.

Kao operni dirigent debitirao je 2015. operom *Orfej* Dariusza Przybylskog u Varšavskoj komornoj operi. Iste je godine započeo trogodišnju suradnju s Operom Poljskog narodnog kazališta u Varšavi, gdje je asistirao u produkcijama Mozartovih opera *La clemenza di Tito* i *Čarobna frula*, Verdijeva *Nabucca* te baleta *Oluja* na glazbu Henryja Purcella, Thomasa Tallisa, Roberta Johnsona, Matthewa Lockea i Michela van der Aaa.

Dawidov aktualni angažman u Poljskoj kraljevskoj operi obuhvaća dirigiranje dvjema novim produkcijama po sezoni te redovite nastupe u

okviru koncertne sezone. Njegov tamošnji repertoar uključuje premijere opera *Seviljski brijač* Gioachina Rossinija, *Figarov pir*, *Così fan tutte* i *La finta giardiniera* Wolfganga Amadeusa Mozarta i izvedbu opere *Ukleti dvorac* Stanisława Moniuszka.

Među prethodna dostignuća koja su mu pomogla u brušenju dirigentskih vještina ubraja sudjelovanje u drugom izdanju Talijanske operne akademije Riccarda Mutija (2016.), gdje je radio na Verdijevoj operi *La Traviata* pod paskom samoga Mutija kao najmlađi od četvorice pomno odabranih polaznika. Također je sudjelovao u prestižnoj majstorskoj radionici s Concertgebouw-orkestrom u Amsterdamu koju je vodio Daniele Gatti (2017.), gdje je dirigirao izvedbama Mozartove *40. simfonije u g-molu*, Mahlerove *4. simfonije* i Stravinskijeva *Petruške*.

Surađivao je i s uglednim skladateljem filmske glazbe Zbigniewom Preisnerom na snimanju glazbe za filmove *Valley of Shadows* (redatelj Jonas Matzow Gulbrandsen, 2017.), *Lian Qu 1980* (redatelj Feng Mei, 2020.) i *Man of God* (redateljica Yelena Popović, 2020.).

Godine 2018. osvojio je treću nagradu te nagradu publike na 1. međunarodnom natjecanju dirigenata u Hong Kongu, u finalu ravnajući Brahmsu *3. simfoniju u F-duru*. Kasnije iste godine surađivao je s Bostonskim simfonijskim orkestrom na audiciji za asistenta dirigenta. Za vrijeme boravka u SAD-u polazio je poznate majstorske radionice u okviru festivala u Tanglewoodu.

Dobitnik je brojnih poljskih dirigentskih nagrada i stipendija, a bio je i asistent Jaceka Kaspszyka u Varšavskoj filharmoniji u sezoni 2017./2018. kao dobitnik stipendije poljskog Ministarstva kulture i narodne baštine.

Predavač je na Glazbenom sveučilištu Frédéricica Chopina u Varšavi, gdje je nedavno stekao doktorat iz dirigiranja.

EDVARD GRIEG

Peer Gynt, suita br. 1, op. 46

Slavni norveški dramatičar Henrik Ibsen napisao je *Peera Gynta* 1867. godine u obliku dramskog spjeva, a početkom 1874. odlučio ga je preraditi za kazalište. U to doba, **Edvard Grieg** (Bergen, 1843. - Bergen, 1907.) važio je za vodećeg skladatelja njihove domovine. Ibsen, koji je smatrao glazbu važnim elementom u svojoj drami, poslao je kolegi-skladatelju pismo s ponudom za suradnju. Opsežnu partituru u trajanju od čak devedeset minuta - koja je uključila solističke glasove, zbor i veliki orkestar s mnoštvom udaraljki, harfom, orguljama i klavirom - Grieg je zaključio u rujnu 1875. godine. Predstava, premijerno predstavljena 24. veljače 1876., kojom je dirigirao sam Grieg, bila je najraskošnija produkcija dotad postavljena u Kazalištu u Oslu.

Na površinskoj razini Ibsen je napisao dinamičnu avanturu punu patuljaka, bijesova i trolova, bajkovitih krajolika i fantastičnih dogodovština - nešto između Voltaireova *Candidea* i Tolkienova *Hobita*. Ispod površine, međutim, posrijedi je satirička prisposodba o mračnim stranama ljudske naravi. "Izvedba *Peera Gynta* upravo sad može učiniti nešto dobra u Oslu", pisao je Grieg u osvjetljavajućem predgovoru, "gdje se materijalizam uzdiže i pokušava ugušiti sve što smatramo uzvišenim i svetim. Treba nam još jedno zrcalo, čini mi se, u kojem će se pokazati sav taj egoizam - a to zrcalo jest *Peer Gynt*".

Iz scenske glazbe Grieg je izveo dvije popularne suite, koje su ubrzo postale redovito izvođena djela simfonijskog repertoara. Pojedini stavci zaživjeli su i samostalnim životom, poput *Solvejgine pjesme* i *U velikoj dvorani na dvoru gorskoga kralja*, kao pravi hitovi klasične glazbe.

JEAN SIBELIUS

2. simfonija u D-duru, op. 43

Druga simfonija najpopularnija je i najčešće snimana simfonija **Jeana Sibeliusa** (Tavastehus, 1865. - Järvenpää, 1957.). Umješnije je orkestrirana u odnosu na *Prvu simfoniju*, formalna rješenja su zrelija, a violentna slavenska potištenost zamijenjena je "klasičkim dodirom" i svjetlošću Mediterana.

Herojski i optimistični prvi i finalni stavci bili su upravo ono što je finska publika trebala 1902., tijekom ruske opresije. Prva javna izvedba konsolidirala je Sibeliusov ugled nacionalnog heroja. Uskoro je *Simfonija* trijumfirala i u inozemstvu.

Mnoge su priče o nastanku toga popularnog djela. Tako se kaže da je Sibelius skladao jednu od tema finala za krštenje sina slikara Akselija Gallen-Kallele, u Ruovesiju ljeta 1899. godine. S druge strane, izdavač *Bisa* Karl Fredrik Wasenius prisjećao se kako je Sibelius osmislio neke motive u njegovu studiju. Sibeliusa su zamolili da prosudi talent sedmogodišnje djevojčice Irene Eneri, u njezinu malom komadu *Caprice Orientale*. Nakon što je neko vrijeme zurio u note, počeo je improvizirati. "Napokon sam došao do stvari koju sam čekao tjednima! Sad je tu!", uzviknuo je, te, prema Waseniusu, počeo improvizirati motive prvog stavka *Druge simfonije*.

Danas sa sigurnošću možemo reći da je motiv kojim završava spori stavak skicirao u mjestu Rapallo u Italiji u veljači 1901. godine. U skicama ga je povezo sa susretom Don Juana (protagonista Mozartove opere *Don Giovanni*) i Smrti. Jedna druga skica naslovljena je *Christus*. Završetak ove teme javlja se i u sporom stavku *Simfonije*.

Bilo kako bilo, trebalo je više od godine dana prije no što je djelo dovršeno, ali do toga trenutka inicijalni programni koncept je povučen. Trijumfalna praizvedba, koja je prema Oscaru Merikantu "nadišla sva očekivanja", dogodila se 8. ožujka 1902. godine.

Druga simfonija zauvijek će ostati "najbolja" simfonija za one koji su ostali očarani njenim nezaboravnim melodijama i herojskim karakterom. Djelo je krajnje funkcionalna sinteza klasičkoga "osvjetljenja" i romantičke osjećajnosti. Ipak, Sibelius će razočarati one slušatelje koji i u *Trećoj* očekuju nešto slično. Sibelius je tu već na putu veće koncentracije i sažetosti, u pogledu forme kao i orkestracije.

"U usporedbi s *Prvom*, *Druga simfonija* već pokazuje uglednog čovjeka svijeta, pogleda uperenog prema horizontu. Odmakli smo se od slavizma ususret centralnoj Europi. Ipak, s vremena na vrijeme još uvijek vidim karelijske pramajke na vješticijem sijelu." - Jukka-Pekka Saraste, dirigent, 2002.

"*Druga simfonija* povezana je s borbom nacije za neovisnost, ali je to i borba, kriza i prekretnica u životu pojedinca. To je ono što je čini toliko dirljivom". - Osmo Vänskä, dirigent, 1998.

Priprema i realizacija tekstova
G.A.D. PRODUKCIJA
www.gad.hr

150 godina

ZF ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

VIOLINE I. Sidonija Lebar, koncertna majstorica, Dunja Bontek**, Neven Manzoni, Kornelija Balaž, Alina Gubajdullina, Mario Bratković, Lana Dominik, Marija Bašić, Saša Borčić Reba, Ana Slavica

VIOLINE II. Ana Paula Knapić Franković*, Val Bakrač**, Ivo Jukić, Mirela Džepina Finta, Margareta Ugrin, Marta Bratković, Sandra Bingula Nožica, Tomislav Ištok

VIOLE Lucija Brnadić*, Hiwote Tadesse**, Magda Skaramuca, Tvrtko Pavlin, Asja Frank Perčić, Marko Otmačić, Tajana Škorić

VIOLONČELA Jasen Chelfi*, Vinko Rucner**, Miljenko Šajfar, Tajana Bešić, Emanuel Pavon, Janko Franković

KONTRABASI Mimi Marjanović Goski*, Darko Krešić**, Borna Dejanović, Dubravko Palanović, Marko Radić

FLAUTE Ana Batinica*, Dijana Bistrovčić

OBOE Zoltan Hornyanszky*, Katarina Grubić

KLARINETI Davor Reba*, Rude Mimica

FAGOTI Petar Križanić, Aleksandar Čolić

ROGOVI Yevgen Churikov*, Daniel Molnar, Lenart Istenič, Nikola Jarki

TRUBE Marin Zokić*, Dario Cepić, Mario Lončar

TROMBONI Antonio Janković*, Marin Rabadan, Goran Glavaš

TUBA Krunoslav Babić

TIMPANI Ema Krešić

UDARALJKE Željko Grigić, Leonardo Losciale

NADZORNIK ORKESTRA Davor Capković

* vođe dionica / ** zamjenici vođa dionica

Izdavač: Zagrebačka filharmonija

Za izdavača: Mirko Boch, ravnatelj

Urednik: Ivan Lozić

Oblikovanje i grafička priprema: G.A.D. PRODUKCIJA d.o.o.

Tisak: Printera Grupa d.o.o.

*Zagrebačka filharmonija zadržava pravo izmjene programa.

Grad Zagreb

PARTNER U OFF CIKLUSU

MEDIJSKI PARTNERI

Jutarnji LIST

START

VIJENAC

ZAGREB
my Zagreb

SPONZORI

BCC
SERVICES

CVIJEĆE Izabel

SLUŽBENO VOZILO

PORSCHE
INTER AUTO